

Seat No. : _____

SJ-102

September-2020

PG & Dip. Ayuryog Science, Sem.-II Naturopath Treatment & Alt. Therapy

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Section – I

ચારમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

1. કોઈપણ બેને સવિસ્તાર સમજાવો. 10
  - (a) નિસર્ગોપચારનું મહત્વ સમજાવો.
  - (b) નિસર્ગોપચારનો ઇતિહાસ સમજાવો.
2. કોઈપણ બેને સવિસ્તાર સમજાવો. 10
  - (a) ચુંબક ચિકિત્સા વિશે સમજાવો.
  - (b) મનુષ્યનાં માંસપેશી તંત્ર વિશે સમજાવો.
3. ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ બે) 10
  - (a) આહારનાં પ્રકાર
  - (b) દ્વાદશાશન વિચાર
  - (c) આહાર અને સ્વાસ્થ્યનો પારસ્પરિક સંબંધ
  - (d) ઉપવાસ
4. કોઈપણ બેને સવિસ્તાર સમજાવો. 10
  - (a) સંતુલિત આહાર વિશે સમજાવો.
  - (b) માલિશ વિશે સમજાવો.
  - (c) મનુષ્યનાં અસ્થી તંત્ર વિશે સમજાવો.
  - (d) માટી ચિકિત્સા વિશે સમજાવો.
5. ખાલી જગ્યા પૂરો. 5
  - (a) મર્મની કુલ સંખ્યા _____ છે.
  - (b) વિશલ્ક્યધન મર્મ _____ છે.
  - (c) _____ ચેતનાનું સ્થાન છે.
  - (d) શિર _____ મર્મ છે.
  - (e) સંધિ મર્મનાં ત્રણ નામો _____, _____ અને _____ છે.

Section – II

ચારમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

1. સવિસ્તાર ઉત્તર આપો. 10
  - (a) સાદગીપૂર્ણ સુજોકની વિશેષ માહિતી આપો.
  - (b) વિવિધ રંગો કયા રોગોમાં મદદ કરતાં નિવડી શકે તેની માહિતી આપો.
2. સવિસ્તાર ઉત્તર આપો. 10
  - (a) કયું ચક્ર કયો રંગ ધારણ કરે છે અને એ રંગ શેનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે ? તે જણાવો.
  - (b) સુજોક કોરસપોન્ડીંગ પદ્ધતિ વિશે સમજાવો.
3. સવિસ્તાર ઉત્તર આપો. 10
  - (a) સુજોકની દષ્ટિએ ચીન અને ચાંગ સાઈડની સમજ આપો.
  - (b) કોઈપણ ત્રણ રંગ વિશે ઊંડાણપૂર્વક લખો.
4. કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ સમજાવો. 10
  - (a) કંપન ચિકિત્સા
  - (b) મસાજનાં ફાયદા
  - (c) જલનેતીનાં ફાયદા
5. ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (કોઈ પાંચ) 5
  - (a) એનાટોમી એટલે શું ?
  - (b) ફીઝીયોલોજી એટલે શું ?
  - (c) જલનેતીનાં ફાયદા જણાવો.
  - (d) શરીરનું લાંબામાં લાંબુ હાડકું કયું છે ?
  - (e) નિસર્ગોપચારની વ્યાખ્યા જણાવો.
  - (f) મનુષ્ય શરીરમાં કુલ કેટલા સ્નાયુઓ હોય છે ?
  - (g) રુધિરાભિસરણ તંત્રનાં અંગો જણાવો.
  - (h) કરોડ સ્નાન વિશે સમજાવો.
  - (i) ઉપવાસના બંધનો જણાવો.
  - (j) એનીમા વિશે સમજાવો.

Seat No. : _____

SJ-102

September-2020

PG & Dip. Ayuryog Science, Sem.-II
Naturopath Treatment & Alt. Therapy

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Section – I

Attend any 2 questions out of 4.

1. Answer any **two** in detail. **10**
  - (a) Describe the importance of naturopathy.
  - (b) Describe the history of naturopathy.

2. Answer any **two** in detail. **10**
  - (a) Describe Magnet therapy.
  - (b) Describe muscular system of human body.

3. Answer any **two**. **10**
  - (a) Types of food
  - (b) Twelve rules for taking Diet
  - (c) Reciprocal relation between diet and health
  - (d) Fasting

4. Answer any **two**. **10**
  - (a) Describe about proper (balance) diet.
  - (b) Explain about Massage.
  - (c) Describe Skeletal system of Human body.
  - (d) Describe Mud Therapy.

5. Fill in the blanks : **5**
  - (a) Total Numbers of Marma are _____.
  - (b) Vishalydhna Marma is _____.
  - (c) _____ is the place of the Chetana.
  - (d) Shir is _____ Marma.
  - (e) Three names of the Sandhi Marma are _____, _____ & _____.

Section – II

Attend any 2 questions out of 4.

1. Answer in Detail. 10
    - (a) Elaborate application of Sujok therapy in a simpler way.
    - (b) Discuss different colours for different diseases in detail.

  2. Answer in Detail. 10
    - (a) Which chakra is connected to which colour and that colour signifies what please elaborate ?
    - (b) Describe the Sujok corresponding system.

  3. Answer in Details. 10
    - (a) Describe the YIN and YAN sides according to Sujok Therapy.
    - (b) Write in detail about any three colours.

  4. Short notes any **Two**. 10
    - (a) Vibro Therapy
    - (b) Benefits of Massage
    - (c) Benefits of Jalneti

  5. Write in short (Any **five**). 5
    - (a) What is Anatomy ?
    - (b) What is physiology ?
    - (c) Benefits of Jalneti.
    - (d) Write the name of longest bone of the body.
    - (e) Definition of Naturopathy.
    - (f) Total number of muscles in human body.
    - (g) Organs of circulatory system.
    - (h) Explain about spinal bath.
    - (i) Contraindications for fasting.
    - (j) Explain about Enema.
-